

Потвърденото обещание

***„Аврам падна на лицето си, и Бог говори с него, казвайки: „Аз, ето, склучвам завет с теб, и ти ще бъдеш баща на много народи. И името ти вече няма да се нарича Аврам, но името ти ще бъде Авраам; защото те направих баща на много народи.“
Битие 17:3-5***

Записите в Книгата Битие са от голямо значение за искрения изследовател на Библията. В нейните страници е положена основата на Божия план за спасението на човека и крайното благословение на всички семейства на земята. Затова е добре да разгледаме внимателно нейните записи и тяхната хармония с цялото свидетелство, което се намира в Библията. За настоящото ни разглеждане ще се съсредоточим върху Битие, глави шестнадесета, седемнадесета и осемнадесета.

В тези три глави, докато изучаваме Божиите отношения с Аврам, по-късно наречен Авраам, е важно да имаме предвид божественото обещание относно „потомство“. Аврам трябваше да има потомство, което щеше да заема важно място в Божия план. Когато това обещание беше дадено за първи път на патриарха, съпругата му Сарая, по-късно наречена Сара, беше бездетна. Въпреки това и двамата повярваха на Божието обещание и търпеливо чакаха да се роди дете. Но дете не се роди. Битие 16:1

Чакането беше дълго. На първо място, имаше времето, изминало от даването на обещанието до смъртта на бащата на Аврам, Терах, точно преди те да влязат в земята Хаанан. Сега бяха минали още десет години, а все още нямаше дете. Сара, освен че беше бездетна, беше и в напреднала възраст, и вярата ѝ, че ще стане майка на обещаното потомство, започна да отслабва. Явно тя все още вярваше в Божия план относно потомството, но започнала да се чуди дали е Негова воля тя да бъде майката.

Размишлявайки по този въпрос и желаейки да сътрудничи на Господа, ако е възможно, тя предложи на Аврам слугинята ѝ Агар да му роди дете. Според днешните християнски стандарти това би могло да се счете за неетично, но явно по онова време не се е считало за неподходящо. Във всеки случай нито Сарая, нито Аврам бяха изобличени за това от Господа, въпреки че Той не призна детето от този съюз за обещаното потомство. Битие 16:2,3

От естествена гледна точка обаче предложението на Сарая не се оказа задоволително решение на въпроса. Съвсем неочаквано за Сарая, веднага щом Агар разбра, че ще роди дете, започнала да презира госпожата си. В онези дни способността да се раждат деца се цени много високо и очевидно Агар започнала да чувства, че е доста по-висша от Сарая, и така се и държала. Битие 16:4

Сарая съобщила за ситуацията на Аврам, възкликвайки: „Моята вина да падне върху теб“, като по този начин се опитала да обвини Аврам за този обрат в събитията. (Битие 16:5). Съвсем

възможно е Сарая първоначално да е очаквала, че в случай че Агар роди дете, тя по някакъв начин ще стане негова приемна майка, а Агар ще се оттегли, без да претендира за правата на майчинството. Сега обаче Сарая осъзнала от отношението на Агар, че няма надежда за подобно споразумение, така че тя стигнала до заключението, че е било неразумно да предложи този метод за получаване на потомство за Аврам.

Аврам също осъзнал, че нещата не се развиват така, както са се надявали, затова, изразявайки лоялност към Сара, той ѝ позволи да се разпорежи с Агар както сметне за добре. Според Битие 16:6 Сара се отнасяла сурово с Агар, вероятно като увеличавала задълженията и задачите ѝ. Някои историци твърдят, че според законите, действащи по онова време, би било незаконно да продадат Агар и по този начин да я махнат от пътя си. Може би това е била причината да ѝ увеличат тежестта, с надеждата, че тя ще напусне дома и ще избяга, което е точно това, което тя направила.

Бог се намесва

В този момент Господ се намесил в ситуацията. Неговият ангел, или пратеник, намерил Агар „до извора на пътя за Сур“. Сур било името на великата укрепена стена, която отделяла Египет от Ханаан. Очевидно Агар се опитвала да се върне при своя народ в Египет; но Господ се намесил и чрез своя ангел ѝ заповядал да се върне и да се подчини на госпожата си. Битие 16:7-9

Тогава ангелът изрекъл забележително пророчество. „Ангелът Господен ѝ каза: Ще умножа потомството ти премного, така че няма да може да се преброи от многочисленост. ... Ето, ти си бременна и ще родиш син, и ще го наречеш Исмаил; защото Господ е чул твоето страдание.“ (Битие 16:10, 11) Историците изглежда са напълно съгласни, че голяма част от населението на арабските страни в Близкия изток са потомци на Исмаил.

Агар беше силно впечатлена от посещението на ангела Господен. Клозетът, където ангелът я намери, се наричаше Беер-Лахай-Рои, което на иврит означава „Клозетът на Живия, който ме вижда“. Агар сякаш осъзна, че Господ я е бдял и че макар да е избягала от Аврам и Сарая, не е успяла да избяга от Бога на Аврам. Тя се върнала при госпожата си и след известно време се родил Исмаил. Битие 16:13-16

В този случай имаше урок и за Сара, и всъщност за всички, които се стремят да служат на Господа. Урокът е, че нищо не се постига, като се опитваме да избягаме от изпитанията си или да ги отблъснем от себе си. Липсата на вяра у Сара доведе до тежко изпитание в живота ѝ и тя помисли да се отърве от него, като принуди Агар да избяга. Господ обаче ѝ върна този опит обратно. Вероятно този опит смекчи и отношението на Агар. Във всеки случай, библейският разказ показва, че двете жени са живели заедно след това в продължение на 15-17 години.

Божият завет е потвърден

Изминали бяха тринадесет години и в Битие 17:1 четем: „Когато Аврам беше на деветдесет и девет години, Господ се яви на Аврам и му рече: Аз съм Всемогъщият Бог; ходи пред Мен и бъди съвършен.“ Божието изявление, че Аврам трябва да бъде „съвършен“, би било по-правилно да се чете като „пълнен или праведен“. Аврам беше член на падналия и умиращ род, и съвършенството в поведението беше напълно извън неговите възможности. Въпреки това, той можеше да бъде праведен пред Господа. Това е възможно за целия Божий народ и нищо по-малко от това не е приемливо за Господа.

В Битие 17:2-8 Бог повтори на Аврам завета, който беше сключил по-рано, и разшири някои от неговите характеристики. В съответствие с важността на значенията, придадени на имената във връзка с разгръщането на божествения план, Господ промени името на Аврам, което означава „възвишен баща“, на Авраам, което означава „баща на множество“. Първоначалното изявление на завета гарантираше благословения за всички народи чрез обещаното семе, но в тези стихове Господ разширява тази мисъл, като обещава, че Авраам ще бъде „баща на много народи“, които по този начин ще бъдат благословени. Терминът „баща“ означава дарител на живот, и това беше Божият начин да обясни, че благословието, което народите ще получат чрез семето на Авраам, ще бъде благословение на живот.

Апостол Павел цитира това обещание и посочва, че всички, които проявяват „вярата на Авраам“ в

обещанията, които Бог му е дал, по този начин се квалифицират да бъдат негово „потомство“ (Римляни 4:16-18). Част от това потомство ще бъде земно, а част – небесно, но важната истина, която Павел подчертава, е, че човек не трябва да бъде естествен потомък на Авраам, за да бъде част от неговото потомство.

„От теб ще излязат царе“, обеща Бог на Авраам (Битие 17:6). Векове по-късно царете на израилския народ произлязоха от рода на Авраам. Основното изпълнение на това обещание обаче е свързано с духовното потомство на Авраам – Исус, Главата, и църквата, тялото Му (Галатяни 3:16, 27-29; Колосяни 1:18). Исус ще бъде Цар на царете, а църквата Му ще царува с Него като царе в продължение на хиляда години. Откровение 5:10; 20:6

Битие 17:8 посочва, че макар Авраам да е живял в Ханаан по това време, той е бил „чужденец“ или пришълец в земята. Авраам умря, без да притежава земята, която Бог му обещал; нито Исаак, нито Яков притежаваха земята. (Евреи 11:8-10,13). Въпреки това, земното потомство на Авраам ще притежава земята, когато бъде възкресено при възкресението. Много е важно да имаме предвид Божията вечна перспектива при изучаването на Неговото Слово, за да не изпаднем в объркване и заблуда в усилията си да определим как се изпълняват някои от Неговите обещания.

Обрязването – знак за Божия завет

В Битие 17:10-14 Божиите указания към Авраам относно обрязването бяха дадени като „знак на завета“ между тях. Павел говори за обрязването като „знак“ на вярата, която Авраам вече беше проявил към Бога и Неговите обещания, и за всички онези, които вървят по същите стъпки на вярата. Римляни 4:11,12

В Новия Завет обрязването се използва като символ на искреност на сърцето и чистота на намеренията. Това е почти същата мисъл, която се съдържа в Божието повеление към Авраам да бъде „праведен“. Макар че духовното потомство на Авраам не е призовано да извършва буквалния обред на обрязването, то е призовано да обреже сърцата си и да се отърве от всяка нечистота на плътта. Павел пише: „Обрязването е на сърцето, в духа, и не в буквата; чиято похвала не е от човеците, а от Бога.“ „ В Него бяхте и обрязани с обрязване, извършено не от ръка, а с обрязването, което е от Христос, като съблякохте плътското тяло Римляни 2:29; Колосияни 2:11

Уместно е знакът на всеобхватния Авраамов завет да бъде обрязването. Когато вземем предвид новозаветното обяснение на значението на обрязването, това означава, че никой няма да получи благословенията, обещани по Авраамовия завет, освен на основата на чистота на сърцето и мотивите пред Господа и на трайна вяра в Неговите обещания и праведността на Неговите закони.

Промяната на името на Сарая

Връщайки се към Битие 17, в стихове 15 и 16 Господ разкрива на Авраам, че името на Сарая трябва да бъде променено на Сара – което означава „благородна жена“, тъй като тя ще бъде майка на царе. Апостол Павел обяснява как Сара се счита от Господ за майка на царе, като заявява, че това е така, защото тя символизира завета, чрез който се развива духовното потомство на Авраам. По този начин Сара е майка на същите царе, на които Авраам е символичен баща. Това са царете, за които Павел казва, че са „децата на обещанието“, които ще царуват хиляда години за благословение на всички семейства на земята. Галатяни 4:22-31

Обещанието за Исаак

Авраам имаше голяма вяра в Божиите обещания, но тя не беше съвършена. Понякога тя се колебаеше, и един от тези моменти е записан в Битие 17:17,18. Въпреки неплодието на Сара, Авраам имаше вяра да повярва, когато Бог за първи път му даде обещанието, че тя ще му роди син, защото тогава тя беше много помлада. Сега обаче, освен неплодието си, тя беше на деветдесет години. Когато Господ му каза този път, че Сара ще роди син, Авраам „падна на лицето си и се разсмя“.

В сърцето си, както показва пасажът, Авраам се съмняваше, че такова нещо може да се случи, и като се изправи от земята, той се застъпи пред Господа: „О, дано Исмаил да живее пред Теб!“, за да бъде семето на обещанието – това

изглежда е мисълта на тази молба. Бог увери Авраам, че Исмаил ще живее и ще стане баща на велик народ; но що се отнася до обещаното семе, Сара щеше да роди дете, името му щеше да бъде Исаак и той щеше да бъде наследник на завета на обещанието. Битие 17:18-21

Исаак трябваше да се роди „в това определено време през следващата година“, казва стих 21. Тук имаше пророчество за времето, което беше от значителна важност за Авраам. Той беше чакал много дълги години Бог да изпълни обещанието Си за потомство, но през цялото това време не беше даден никакъв знак, досега, колко дълго щеше да продължи това чакане. Бог също така е изпитвал вярата на повечето от Своя народ по същия начин на чакане. Учениците попитаха Исус след възкресението Му: „Дали ще възстановиш в това време царството на Израил?“ Исус отговори: „Не е ваше дело да знаете времената или сезоните, които Отец е определил в Своята власт.“ Деяния 1:6,7

Често, когато приближава времето за очакваните събития, Господ разкрива тайната на Своите слуги. Ной се трудил дълги години в строежа на ковчега, вероятно без ясна представа кога ще дойде потопът, но накрая Господ казал: „След седем дни ще изляе дъждове върху земята.“ (Битие 7:4). Така и сега на Авраам Господ каза: „В това определено време през следващата година.“ Предвид това, което Авраам мислеше в сърцето си относно малката вероятност Сара да му роди син, може би Господ му даде тази конкретна информация като средство за укрепване на вярата му.

В заключителните стихове на 17-та глава от Битие е записано, че Авраам бързо се подчини на указанията на Господа относно обрязването, „знака на завета“. „В същия този ден“, се чете в разказа, той пристъпи към обрязването на всички мъже в дома си, включително себе си и сина си Исмаил. (Битие 17:23-27). В Писанията има много доказателства, че Господ цени бързото послушание. В случая с Авраам неговата бързина би показала също, че вярата му в Божието обещание относно Сара е била възстановена и че той е желаел да изпълни всяка подробност, отнасяща се до неговата част в завета.

Бог се явява на Авраам

Мамре беше аморец, който по-рано се беше присъединил към Авраам, когато той спаси племенника си Лот (Битие 14:13). В Битие 18:1 изразът „равнините на Мамврий“ очевидно означава равнините, които принадлежах на Мамврий, тъй като Авраам беше просто пришълец в земята. Очевидно обаче той беше в приятелски отношения с много Ханаанци, като Мамврий и други.

„Господ се яви“ на Авраам, се казва в текста, но по-късно това явяване се оказва посещение на „трима мъже“, които служеха като посланици на Господа. (Битие 18:2). Този начин на изразяване се използва доста често в Библията, когато се говори за отношенията на Господа с членовете на човечеството. Никой човек не може да види Бога и да остане жив. (Изход 33:20). Когато обаче Той изпраща Своите посланици, Той очаква тези, които те посещават, да се отнасят към тях с

достойнство и да обмислят посланието, което те предават.

Тези „трима мъже“, които посетиха Авраам, бяха ангели – тоест, духовни същества – които се бяха материализирали, за да могат да разговарят свободно с патриарха. В Новия Завет апостол Павел се отнася към тях като такива и косвено цитира гостоприемството на Авраам като пример, достоен за подражание. „Не пренебрегвайте да показвате гостоприемство към странници, защото чрез това някои са приели ангели, без да го знаят.“ Евреи 13:2

Гостоприемството на Авраам

Трябва да се поставим на мястото на Авраам, за да разберем колко силно е желал да накара неочакваните си гости да се почувстват като у дома си. Той не живееше на оживена градска улица, по която всеки ден минават хиляди хора. Напротив, той живееше в „равнините“ и в шатър. Напълно възможно е да минават дни, без нито един чужденец да мине покрай шатъра му. А тук имаше трима души, които по всичко личеше, че са хора с голямо значение.

Според Авраам това щеше да бъде специално събитие и той искаше да извлече максималното от него. Самият Авраам беше важен човек в тази част на света и беше свикнал да дава указания, когато искаше нещо да се направи. Той даде указания на Сара да помогне за приготвянето на храна за тези изключителни гости. Същото важи и за младия мъж, на когото той нареди да заколи младо теле и да го приготви за ядене. Битие 18:6,7

Авраам прояви известна възбуда от посещението на тримата мъже, защото разказът казва, че той „тича към стадото“ и лично избира теле, за което знаеше, че ще бъде крехко за ядене. Посещенията на Господ чрез неговите упълномощени посланици не бяха нещо ново за Авраам. Докато апостол Павел обяснява, че той „е посрещнал ангели, без да знае“, съвсем възможно е той да е възприел тези трима мъже като нещо повече от това, което те разкриваха. Във всеки случай той се доказва като любезен и гостоприемен домакин, а Сара изглежда е сътрудничила с готовност с него.

Посланието към Сара

Авраам стоеше, докато гостите му ядяха, поемайки по този начин ролята на слуга (Битие 18:8). Докато ядяха, тримата мъже попитаха за местонахождението на Сара. Въпреки че Сара беше помогнала с приготвянето на храната, до този момент тя очевидно се беше държала настрана. Тогава говорителят на тези посетители каза на Авраам: „Със сигурност ще се върна при теб по същото време догодина, и жена ти Сара ще има син.“ Битие 18:10

Очевидно шатрата не беше далеч от мястото, където мъжете ядяха, защото Сара чу това съобщение и „се засмя в себе си“. Ангелът обаче знаеше, че тя се е засмяла, и когато по-късно той спомена това, Сара го отрече, но ангелът каза: „Не, ти се засмя.“ Битие 18:12-15

„Има ли нещо, което е твърде трудно за Господа?“ Това е практическият урок за нас в този разказ. Това е от голямо значение по

отношение на осъществяването на Божия план. Може би една от причините, поради които Господ позволи на Авраам и Сара да остаряят толкова много, преди да се роди Исаак, беше именно с цел да покаже, че Той, а не те, е отговорен за изпълнението на всичките Си обещания.

Днешната църква, както и през изминалите векове, погрешно е смятала, че успехът на Божиите цели на земята зависи от усилията на човека. Всички трябва да се радваме, че не е така и че Неговият план да благослови всички семейства на земята чрез потомството на Авраам със сигурност ще се изпълни. Това е сигурно, въпреки всички обстоятелства, които изглеждат противоположни. Това е „надеждата, която имаме като котва на душата, сигурна и непоколебима“. Евреи 6:19

Бог изпитва Авраам

Господ споделя с слугите Си въпроси, които се отнасят до тях и до онези, за които те проявяват особен интерес. В общи линии, просветените от истината Божии хора трябва да се интересуват от цялото човечество. Те трябва да имат духа на Авраам и да проявяват ентузиазъм към Божия план – плана, според който чрез потомството на Авраам всички семейства на земята ще бъдат благословени.

Господ беше решил да унищожи Содом поради грубата нечестивост на града. Въпреки това, Той използва случая, за да изпита интереса на Авраам към хората в града, и по-специално загрижеността му за собствените му роднини – Лот и семейството му, които живееха там. „Да

скрия ли плана Си от Авраам?“ – попита Господ . „Защото Авраам със сигурност ще стане велик и мощен народ, и всички народи на земята ще бъдат благословени чрез него.“ Битие 18:17,18

В този пасаж ни се предоставя интересен пример за това как Бог отчита умствените ограничения на Своите слуги, за да могат те да разберат Неговата гледна точка. Ако перифразираме Божието изявление към Авраам, то подсказва, че Той е чул доклад, че хората от Содом и Гомора са много нечестиви, затова е слязъл да разследва. Ако те са били толкова нечестиви, колкото сочеше докладът, Той със сигурност щеше да ги унищожи. Всъщност, разбира се, Създателят на вселената и Бог на небето и земята не е имал нужда да посещава лично земята, за да получи необходимата му информация. Това е бил просто неговият начин да говори на нивото на разбиране на Авраам.

Авраам се застъпва

Авраам очевидно е разбрал, че Господ има предвид възможното унищожение на Содом и Гомора. Той горещо е молил Господ да спаси града, особено ако там се окаже, че има няколко праведни души. Авраам първо е попитал дали градът ще бъде пощаден, ако се намерят петдесет праведни души. Когато е продължил да намалява броя, възможно е да е имал предвид Лот и семейството му. Битие 18:23-32

Господ прояви както търпение към Авраам, така и готовност да покаже милост, като се съгласи с молбата му, дори когато той продължаваше да намалява броя. Както се оказа, нямаше дори и

необходимите десет праведни, така че градовете бяха унищожени. Битие 19:24,25

Това повдига важен въпрос с оглед на Божието обещание да благослови всички народи на земята. Исус посочва, че не е било положено никакво усилие да се доведе до покаяние на Содом и Гомора. Ако беше имало такова, обясни Исус, те щяха да останат и да не бъдат унищожени. (Матей 11:23, 24). Най-важното обаче е, че Исус обясни също, че в периода на съдния ден в царството на тях ще бъде дадена възможност да се покаят, да променят поведението си и да получат живот. Така виждаме ясен пример за факта, че заедно с останалата част от света те ще бъдат запомнени, в съгласие с обещанието, дадено на Авраам, че чрез неговото потомство всички семейства на земята ще бъдат благословени. Колко очакваме скорошното изпълнение на това и на всички Божии обещания за Неговото човешко творение!